

N:o 6.

Ank. till Riksd. kansli den 24 mars 1909 kl. 11 f. m.

Första Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande (n:o 3), i anledning af väckt motion angående skrifvelse till Kungl. Maj:t om utfärdande af förbud mot tillverkning för export af smör med en vattenhalt öfverstigande 16 proc.

Till utskottet har hänvisats en af herr Nilsson i Första Kammaran väckt motion n:o 57, hvori hemställes, »att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t snarast möjligt gå i författning om utfärdande af lämplig bestämmelse därom, att tillverkning af smör i och för export med en vattenhalt öfverstigande 16 procent icke må äga rum.»

Såsom stöd för motionen anföres:

Under år 1907 antogs, som bekant, i England en lag, hvilken stipulerar förbud för import af smör med en vattenhalt öfver 16 procent, hvilken lag trädde i kraft den 1 januari 1908.

Helt naturligt medför en sådan lag en viss risk för såväl de smör-exporterande länderna som den enskilde tillverkaren och försäljaren och kan, hvad vårt land beträffar, oerhördt skada vår export, om ej ett kraftigt medel tillgripes för att skydda våra intressen i denna sak och förebygga, att svenskt smör må drabbas af följderna för öfverträdelse af denna lag, hvilket skulle verka i hög grad menligt på den goda ställning, det svenska smöret intager på den engelska marknaden. Visserligen hafva vi hittills gått fria från åtal, men varningar hafva icke saknats och af de undersökningar, som inom landet utförts, framgår, att en vattenhalt hos exportsmöret af öfver 16 procent är långt ifrån sällsynt.

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 6 Häft. (N:o 6.)

Om därför hos oss antoges en lag, som förbjuder fabrikmässig tillverkning i och för export af smör med en vattenhalt högre än 16 procent, skulle detta verka i hög grad befrämjande för det svenska smörets försäljning i England och bidraga till höjandet af dess anseende samt i afsevärd grad stärka köparnes förtroende för detsamma.

Då England kan antaga en lag, som förbjuder import och försäljning af natursmör med högre vattenhalt än 16 procent, bör intet hinder finnas för oss att genom en lag förbjuda, att smör med högre vattenhalt tillverkas för export.

Såsom exempel på andra länders åsikt i denna fråga tillåter jag mig anföra, att Nya Zeeland nyligen antagit en dylik lag och att öfverträdelse af densamma straffas med böter upp till 50 pund sterling (900 kronor).

För att emellertid den föreslagna lagen skall kunna medföra största nytta, är det af vikt, att den erhåller gällande kraft snarast möjligt och innan flera smörexporterande länder antaga dylika.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet anser det vara af den allra största betydelse för det svenska smörets anseende på den engelska marknaden, att öfverträdelser å svensk sida af den år 1907 i England antagna s. k. nya smörlagen (Butter and Margarins Act 1907) icke förekomma.

Det torde icke lida något tvifvel därom, att upprepade öfverträdelser å vår sida af denna lag skulle kunna allvarligt skada det goda anseende vår smörmarknad i England nu åtnjuter och inverka menligt på vår smörexport på detta land.

Motionären har nu ansett, att lämpligaste sättet att förebygga försök att från Sverige till England införa smör med mer än 16 procent vattenhalt skulle vara att använda lagstiftningens väg. Af chefens för jordbruksdepartementet innevarande års statsverksproposition bifogade anförande framgår, att Kungl. Maj:t ägnat denna fråga en ingående utredning.

Den 7 april 1908 inkom Skånska smörexportföreningen till Kungl. Maj:t på grund af den nya engelska smörlagen med en hemställan liknande den af motionären nu framburna — dock mera vidtgående.

Landtbruksstyrelsen, till hvilken ärendet remitterats, afstyrkte den föreslagna lagstiftningsåtgärden hufvudsakligen på den grund, att kontrollen af förbudets efterlefnad, om den skall blifva verksam, skulle medföra så stora kostnader, att fördelen med förbudets utfärdande icke skulle uppväga kostnaderna. Landtbruksstyrelsen, som vidare framhåller, att det torde ligga i såväl smörexportörernes som mejeriinnehafvarnes väl

förstådda intresse att genom ömsesidigt samarbete själfva vinnlägga sig om att man från svensk sida icke låter något komma sig till last, som skulle kunna nedsätta det svenska smörets anseende, håller dock före, att ett ingripande äfven från statens sida härvidlag bör ske, samt föreslår efter svenska smörprofningarnas styrelses och förvaltningsutskotts hörande anslag till utöfvande af skärpt kontroll å vattenhalten i svenskt exportsmör.

Departementschefen ansluter sig till landbruksstyrelsens åsikt och hemställer,

att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att å extra stat för år 1910 bevilja dels till ökad statsbidrag till fortgående smörprofningar ett anslag af 10,000 kronor samt dels till anställande i samband med smörprofningarna af särskilda undersökningar af vattenhalten i svenskt exportsmör ett anslag af 6,000 kronor, eller tillhoppa 16,000 kronor.

I motiveringen af denna hemställan yttrar departementschefen bland annat:

»Beträffande de vägar, som äro att beträda för att i nu förevarande hänseende skapa erforderliga garantier, därom äro, såsom af det föregående framgår, meningarna synnerligen delade, i det somliga anse, att endast på lagstiftningens väg dylika garantier kunna vinnas, medan andra åter hålla före, att målet bör kunna uppnås genom skärpta kontrollåtgärder. Den förstnämnda utvägen kan, det måste medgifvas, vid första påseendet synas ganska tilltalande. Emellertid visar sig, såsom landbruksstyrelsen framhållit, en sådan lagstiftning förbunden med vissa svårigheter. Äfven om dessa icke äro öfvervinneliga, torde de få anses vara af den betydelse, att något förslag till lag icke utan ingående utredningar kan framläggas. I hvarje fall skulle ett dylikt förslag icke kunna hinna föreläggas den nu sammanträdande Riksdagen.

Då emellertid enligt min uppfattning frågan är af den betydelse, att hvad som redan nu kan göras också bör göras, har jag ansett mig böra taga i närmare öfvervägande den andra utvägen, den som innefattas i de svenska smörprofningarnas förvaltningsutskotts och i landbruksstyrelsens förslag.»

Och på ett annat ställe yttras äfven i detta sammanhang:

»Vidare vill jag framhålla, att det icke är min afsikt, att man nu skall binda sig vid den af förvaltningsutskottet föreslagna anordningen af undersökningarna. Äfven om denna anordning till en början skall komma att tillämpas, bör således detta endast betraktas såsom ett försök. Emellertid torde frågan härom böra göras till föremål för vidare utredning.»

Af förestående framgår, att denna fråga redan varit föremål för Kungl. Maj:ts utredning och att Kungl. Maj:t allt fortfarande däråt ägnar en ingående uppmärksamhet. Under detta förhållande, och då det i hvarje fall icke synes utskottet, att skäl föreligga, som motivera ett så brådskande tillgripande af lagstiftningsåtgärd i ifrågavarande afseende, som af motionären påyrkas, vill utskottet hemställa,

att förevarande motion icke må till någon kam-
marens åtgärd föranleda.

Stockholm den 24 mars 1909.

Å utskottets vägnar:

A. WACHTMEISTER.

Reservation

af herr *Nilsson*.

Herr *Benedicks* har anhållit få antecknadt att han icke deltagit i detta ärendes behandling inom utskottet.